

2185      Ænfte Beh. af Indst. fra Udø. for Forretningsord. ang. et til samme henv. Andr.

2186

thi man har ogsaa Lov til at tænke paa Formandsstolen —, at den Dag vilde nok komme, da vi her i Salen vilde faae at høre flere Medlemmer, hvis Udtalelser vilde ligne Artikler i Socialdemokraten, og derhos vilde faae at høre Udtalelser, som vare langt stærkere end de fra det ærede Medlem fra Fage, uden at man vilde være istand til at standse dem enten her eller udenfor Salen. Jeg skal ikke udtale mig om denne eller hin Form, det beror paa den vedkommende Taler, hvorledes han er istand til at udtrykke sin Hovedtanke, og det er ikke nok, naar det ærede Medlem fra Helsingør (Thomsen) mener, at, naar han skjønner, at der ingen Nødvendighed er for at udtale sig saaledes, saa bør disse Udtalelser heller ikke finde Sted. (Thomsen: Nei, jeg jagde: Saa vilde jeg stemme for Minidretallets Indstilling). Det ærede Medlem sagde, at han ikke fandt, at der var nogen Nødvendighed for at udtale sig saaledes, men det er intet Bevis, at ærede Medlemmer ikke finde, at der er Anledning til at udtale sig saaledes. Det maa berø paa de enkelte Talere, hvilke Tanker de ville udtrykke i Debatten. Jeg siger dernæst: En Korrigering af de enkelte Bendinger i en Mand's Tale og med Hensyn til, om Formen var mere eller mindre helbig, vilde være en mærkvaerdig Stilrettelse, navnlig efterat de have staaet nogle Maanedre i Rigsdagstidenden. Jeg tror, at i den Senfende maa man tage Hensyn til de enkelte Medlemmers hele Maade at være og udtrykke sig paa, naar der ellers er noget Begrunder i den almindelige Tankegang. Nu ville ærede Medlemmer sætte sig paa den høie Hest ligeoverfor Forhold af den Natur. Jeg tror alligevel, at der er en almindelig Sandhed i, hvad der er fremsført for os, lad saa Formen være, som den er. Der er for det Første den Sandhed, at Rekrutterne fra Kjøbstæderne ere bedre stiftede til i det Hele taget at opføre sig saaledes og indtage en saadan Stilling, at det ogsaa giver Respekt opad, thi det er sikkert, til Disciplin henhøre to Ting: Disciplin nedad og Disciplin opad. Hertil kommer nu ogsaa dette, at der, hvad enten man staa som Rekrut eller ikke, kan gives Forhold, hvor Mennesket kranfes saaledes, at det er Æns Pligt, bortset fra Straf og alle Krigsartikler, at værges sig og hævde sin Menneskeværdighed. Og jeg skal sige Et endnu om min Stilling som Medlem her i Thinget. Jeg vil, naar vi tale om almindelige Institutioner, baade militære og civile, og naar

vi tale om Klasser i Samsundet, for mit Vedkommende hævde mig Frihed til at udtale min Dom om Forholdene, uden at jeg skal staa her i Salen med juridisk Bevis for, hvad jeg siger. Jeg har om mange saadanne Forhold faaet Meddelelser, som jeg anser for saa paalidelige, at jeg ikke nærer den fjerneste Tvivl om, at de ere rigtige, og jeg anser mig for fuldt berettiget til under den Form, jeg finder det passende at vælge, at fremsætte saadanne Meddelelser her i Thinget, uden at jeg vil være istand til for Domstolene juridisk at bevise dem, eller være berettiget til at føre Anmelderne frem som Vidner, fordi ofte slige Kilder, af hvem man faar saadanne Meddelelser, vilde være ulykkelige, hvis de brugtes som Vidner. Jeg vil altsaa hævde som min Ret her at kunne kritiserer Institutioner, civile og militære Forhold, uden at jeg skal være bunden til enten at sige: Der staa Personerne, der staa mine Vidner, eller have andre juridiske Bevisligheder. Ellers vilde jo Uttringsfriheden hæmmes, og Grundlovens § 57 vilde da være overordentlig lidt fyldestgjort. Jeg har faaet optegnet en Del af saadanne Meddelelser, jeg skal ikke nævne dem her, fordi de ikke kunne siges i en offentlig Forsamling; men jeg skal privat give det ærede Medlem fra Helsingør, der var saa høit oppe, en Prøve paa, hvad der kan forefalde under saadanne Forhold. Jeg er vis paa, at han da vil give mig Ret i, at i saadanne Tilfælde vil den Nødværgeret, som ikke blot det ærede Medlem fra Fage (D. Christensen) talte om paa sin Maade, men ogsaa det ærede Medlem fra Svendborg (Lang) talte om paa sin Maade, være fuldt berettiget tilstede under alle Forhold, civile og militære. Det interesserer mig forresten at høre de Herrer tale om dette Things Værdighed, det er en mangeløs Interesse, man har faaet for Thingets Værdighed. Om der end i Udtalelser i et Par korte Spalter i Tidenden, hvori der forekommer Meget, som vi Alle ere enige om, kan forekomme Bendinger, om hvis Form og Indhold vi kunne have forskjellige Anskuelser, og man lader dem staa, skal de berøre Thingets Værdighed? Lad de Herrer kaste op i deres egne Taler, og de ville finde mange Ting, som efter min Opfattelse vilde have ganske anden Betydning med Hensyn til at annullere Thingets Værdighed. Men jeg beklager mig ikke over disse Udtalelser, jeg hævder Frihed indensfor Forretningsordenen og den Grændse, som Formanden sætter for Ordets Fri-